

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și imbrău de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 16.
Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.
Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiun

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Înalta vizită
la București.

VII.

Noi și frații din România.

În articolul trecut am arătat, că e în interesul bine înțeles al patriei, ca chestiunea naționalităților din monarhie să fie rezolvată într'un chip temeinic și definitiv, ținându-se socoteală de cerințele juste și de aspirațiile diferitelor popoare ce o alcătuiesc. Niciodată Austro-Ungaria n'ar fi fost mai puternică și mai prosperă și nici-odată cetățenii ei n'ar fi fost mai mulțumiți și mai fericiți decât în ziua aceea.

Ca să restringem cercul acestei chestiuni, și să ne mărginim la poporul nostru, Românii totdeauna în toate timpurile și-au făcut cu prisos datoria către patrie și către domnitori.

Astăzi poporul român, grație frunțărilor sei, cari au suferit ori-ce, dar nu s'au lăsat atrași pe un povârniș periculos, povârniș ce ar fi adus cel puțin această parte a monarhiei într'o stare de față din care numai bine nu putea să ese pentru nimeni; astăzi, zicem, poporul român se găsește în aceleași sentimente, însuflețit din aceeași respectuoasă iubire față de Suveranul seu și de aceeași dorință de a conlucra la înălțarea și propășirea patriei comune.

Ce cere poporul român în definitiv? Un lucru foarte simplu: acela de a fi considerat și tratat drept ceea ce este și de a i-se recunoaște și garanța drepturilor ce i-se cuvin și prin însemnătatea și valoarea sa etnică și prin trecutul seu plin de cele mai mari jertfe pentru înălțarea patriei.

Este aceasta prea mult? Noi credem, că nu. Nu, pentru-că nu există în toată monarhia popor, al cărui devotament către domnitorul seu și iubire de țară să fi fost puse la mai multe și la mai grele încercări și să fi rămas mai neclintite până în cele din urmă. Ear' prigonirile și tendințele criminale de a desființa pe căi piezișe acest popor bun, brav și credincios, sunt nu numai o răsplătă rea și nemeritată la statornicia lui neclintită în ideile fundamentale, pe care se răzima

patria noastră, ci totodată un pericol pentru dinsa: Interesul nostru de Români e în casul acesta, ca în multe altele și în interesul patriei.

Dar' regatul român nu are oare același interes, ca neamul românesc să nu fie măcinat și desființat prin tot felul de mijloace, cum voiesc să o facă cercurile conducătoare maghiare? Ba da! România a ajuns să fie tare prin pozițiunea ce și-a creat-o, prin instituțiile sale, prin armata sa. Dar' una din cauzele care fac pe România și mai puternică sîntem noi, milioanele de Români dela hotarele ei.

E drept că aparținem altui stat; e drept că noi am fost veacuri de-a rândul și voim să rămânem și pe viitor cetățeni credincioși patriei noastre; — dar' e tot atât de drept că *sîntem Români*, că vorbim aceeași limbă cu frații de peste munți, că descindem din aceeași origină și că interese mari culturale și simpatii puternice ne leagă pe unii de alții.

Noi privim cu mândrie înălțarea României sub conducerea înțeleptului ei Rege și am simți cu aceeași intensitate, ca și frații nostri din regat nenorocirea care ar frânge această mlađiță tină, dar' viguroasă și dătoare de atâtea frumoase speranțe în viitor.

Tot așa și frații nostri din regat, fără să se gândească la imposibilități și utopii, cum ar fi alipirea Transilvaniei, (legenda *României irredente* a fost spulberată de multă vreme și numai cei de rea credință mai agită spectrul ei), se uită cu iubire la noi, se bucură de câte-ori avem bucurii și se întristează de câte-ori avem înfrustrări, de câte-ori suferim prigoniri, de câte-ori sîntem loviți în drepturile noastre și în tot ce avem mai scump.

Aceasta e *natural* să se întâmple, — și așa se explică de altminterlea pentru-ce plîngerile noastre, cu simpatie primite pretutindenea, în toate țările culte, au găsit cel mai puternic răsădit în România, unde au pus în mișcare țeara întreagă, dela un capăt al ei până la celalalt.

Dacă ar fi numai simpatia și iubirea frățască care ne leagă, ar fi mult, dar' pe noi ne leagă ceva mai mult de cât atâtea: ne leagă anume reciprocitatea de interese pe care o

avem și unii și alții de a trăi și de a ne desvolta ca Români.

După-cum poporul român din Transilvania și Ungaria ar suferi o lovitură mortală și o eclipsare a tuturor aspirațiilor lui atunci când n'ar mai avea la spatele seu regatul tinăr și înfloritor al României, tot așa regatul României n'ar pute prospera și n'ar mai avea nici un orison înaintea sa, când noi am înceta de a mai fi Români.

Cine ar pute garanta că maghiarizarea, dacă ar isbuti cu noi, s'ar opri la Predeal și la Turnul-Roșu și n'ar trece mai departe?

Dacă e vorba de luptă între două rase, lupta nu se oprește la frontieră, ci trece mai departe și nu se oprește decât acolo, unde întâlnește o rezistență de neînvin în însușirile superioare ale unei alte rase.

Avem în spriginul acestor aserțiuni opiniile unui om de stat al României, care se exprimă cum nu se poate mai categoric, zicînd, că *„chestiunea regatului și a maghiarizării Românilor sînt strîns legate”*. Ear' în alt loc același om de stat se exprimă și mai lămurit zicînd:

„Chestiunea națională a făcut asupra noastră, a Românilor din regat, o impresie foarte mare. Dacă ar exista dincolo de Carpați numai 300.000 de Români, eu cred că agitațiunea produsă la noi de nedreptățile ce ei sufer, ar fi fost redusă la o simplă compătimitură cu suferințele lor; dar' când e vorba de desființarea și maghiarizarea a 3 milioane de Români, a jumătatea populației regatului nostru, atunci ne cutremurăm noi, cei de aici, căci ne zicem: — când va fi cu putință ca trei milioane de Români să fie desființați dincolo, atunci și pentru noi pericolul desnaționalizării a luat un corp palpabil. Azi credem că nu e putere omenească, care să poată desființa neamul românesc și spriginul această credință, că nu numai am resistat secolii întregi în contra încercărilor de asemenea natură, dar' am eșit mai vigoroși, mai întăriți din aceste încercări. Cînd însă vom vedea a treia parte din neamul nostru îngenuș hăt și desființat, atunci va intra în noi îndoiala, și îndoiala slăbește și slăbiciunea e sfîrșitul. Vedem însă și pipăim astăzi că pericolul de maghiarizare de dincolo de Carpați a adus întreg neamul românesc în grea cumpănă. Ne temem de pericolul care poate să ne ajungă pe noi, când planurile maghiare vor eși la capăt. *Avem noi Români din regatul nostru simțimentul, că atunci când va suna clopotul de moarte pentru cele trei milioane de Români din Ungaria, și clopotul de*

moarte al nostru a sunat. Același simțiment îl au și Români din Ungaria, că desființarea regatului român este și desființarea lor”.

Și acest om politic din România, cu ale cărui vederi, în cazul acesta, ne găsim cu totul de acord, nu e un om de rînd, el este însuși dl *Dim. Sturdza*, actualul prim-ministru al României!

Ni-s'a obiectat, că am atacat pe dl Sturdza une-ori cu prea mare vioiciune. Eată ocazia când sîntem mulțumiți, că-i putem aduce și elogii.

Aceste opinii sînt într'adevăr demne de toată lauda. Și laudă se cuvine dlui Sturdza pentru ele, dacă și astăzi se mai găsește în același simțiment de patriotică îngrijire pentru viitorul neamului românesc (căci am uitat să spunem, că pasagiul de mai sus e extras din discursul ce l-a rostit în sala dela Orfeu, la 25 Septembrie 1894, pe când se afla în opoziție), după-cum earăși laudă i-se cuvine pentru alte opinii ale d-sale ce le vom mai cita în seria acestor articole, — cu aceeași rezervă, firește, dacă astăzi mai aproabă opiniile d-sale de ieri.

Sibiu, 4 Sept. n. 1896.

Conferența interparlamentară.

Revenim la scrisoarea dlui *V. A. Urechia* către dl *Gobat*, în cauza absentării deputaților români dela întrunirea din estan a apostolilor păcii, pentru de a cita unele pasaje. Eată ce scrie dl Urechia:

„Permiteți-mi, binevoitor amic, cum ai fost întotdeauna față de Români, ca să vă spun sincer opiniunea noastră. A 7-a conferența nu va servi decât de un indema guvernărilor ungari, pentru-ca să deajoace și mai mult ori-ce justiție și echitate.

Ea va consacra prin tăcerea sa asupra chestiunii naționalităților, barbariile zilnice cari se comit în Transilvania și Bănat, în Slavonia și Croația, în numele stupidei idee de stat unitar maghiar.

Dar' nu, în mijlocul toului sîrbărilor din Budapesta voi nu veți asculta gemetele celor oprimați... Sau dacă unele inimii generoase le vor prevedea cumva, atunci dl Apponyi le va striga: *Stați, aceasta e afacere internă!*

— Dar', i-se va răspunde, gendarmii voștri masacrează, asasează oameni neînarmați, femei, copii, ca la Mehadica... Ce? voi

ne permiteți, ca să angajăm statele lumii ca să încete războiul, și voi ne refușați acum dreptul de a angagia în mod amical pe colegii nostri din Ungaria între toate și pocale de vin — ca să înceapă a face ca pacea să domnească între ei?

Ah! mare lucru veți fi făcut, scumpe amice, cînd veți fi invitați să strigați în Budapesta: *éljen Magyarorszag*, atunci când guvernul acestei țări lucră spre a nimici diversele naționalități cari o constituie.

Nu, pentru Dumnezeu nu, aceasta nu este opera pacifizării, aceasta nu înseamnă decât a încuraja și a aproba măcar în mod tacit domnia nedreptății, acest izvor neîncușgureabil de lupte interne și războaie internaționale.

Îmi scrieți, scumpe, și binevoitorule amic și coleg, că absentarea Românilor de abia va fi băgată în seamă în mijlocul succesorilor sîrbărilor, și că ea va îndepune nu numai pe Unguri, ci și pe Austriaci.

Întăiu și întăiu, noi n'am nădăjduit nici-cînd, ca absentă noastră să fie remarcată de toți membrii conferenței. Au doară nu majoritatea colegilor nostri au refuzat, anul din urmă și în anii precedenți, a se ocupa de chestiunea naționalităților, asupra căreia d-voastră ați prezentat un raport așa de remarcabil?

Pentru noi e destul a ne face datoria, reprezentînd poporul român, datorită de a protesta la fiecare ocaziune în favoarea fraților nostri oprimați. Ca Maghiarii se vor îndepune prin aceasta, e regretabil; dar' nu depinde decât dela ei, ca să fie altcum.”

Cât despre Austriaci — zice dl Urechia, — aceia cugetă ca și noi asupra Maghiarilor; ei au reușit a se face detestabili la Viena. Austria nu cere nimic mai mult, decât ca dreptate să se facă naționalităților martirisate de șovinistii maghiari.

Conferența va trebui să se convingă la Pesta, că Ungaria este departe de a fi purtătoare a culturii occidentale în Orient, cum ea se laudă cu obicinuța sa modestă.

Dar' nu numai Românii vor lipsi dela conferență. „Ea cred a ști — scrie domnul Urechia — că vecinii nostri, Sîrbii și Bulgarii, se vor abține și ei de a participa la sîrbările mileniului și la a VII-a conferență interparlamentară.”

Scrisoarea dlui *Urechia* se sfîrșește astfel:

„Di Apponyi zicea la Bruxella, că el speră, ca cele 365 de nopți cari vor trece până la proxima conferență, în Pesta, vor aduce și Românilor indemnul, ca să meargă și ei la

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Băile dela Săngeorgiu.

Sesonul băilor a trecut. Serile răci, așa de curînd sosite ale lui August, depărtează oaspeții, fugiți de căldurile înădușitoare ale orașelor plictisitoare în timp de vară. Un fel de migrațiune vedem, că se petrece în păturile sociale mai bine trăitoare. Cine are existența mai bine asigurată, are pusă la o parte o provizie de bunuri materiale, cine are o ocupațiune de-i permite să se desfacă pentru un timp de afaceri, caută în aceste luni trecute distracție, recreare, caută sănătate, dacă nu o are, în locuri mai frumoase, mai priincioase, mai binecuvîntate de natură, cu un văzduh mai bun, cu o împregiurime mai plăcută ochilor, în sfîrșit caută variație.

Oamenii au obiceiul de merg vara la băi.

Multe sînt locurile cu băi, locurile de cură, și de sănătate. Terile muntoase sînt cele mai bogate în astfel de locuri. Țeara noastră se poate număra între cele dintăiu în privința aceasta. Avem Borsec, avem Tușnad, avem Băna, avem Văcele, Geogiu. Dar' se nu uităm, că avem și Săngeorgiu.

Avem Săngeorgiu și încă Săngeorgiu-românesc (O'ah-Szt-György). Nu mă îndoiesc, că vor fi foarte mulți, cari știu, ce e Săngeorgiu și unde e Săngeorgiu, dar' totodată cred, că foarte mulți sînt fără a avea idee de un Săngeorgiu-românesc și mai ales Români fiind. Nu pentru acești oameni scriu eu despre Săngeorgiu. Cine a vrut să știe, a știut și a aflat. Eu scriu, numai fiindcă e obiceiul să scrii mai ales la sfîrșitul sesonului despre băile a căror distracție ai gustat-o și

al căror oaspe ai fost peste vară. Poate satisfaci și dorinței oamenilor, cari se interesează de cutare loc de cură, însă poate de astă-dată n'au putut să-l viziteze. Sau poți să mulțumești și un altfel de oameni, cari au gust și deosebită plăcere să cetească toate cărțile de seamă despre băi, nu numai dela noi, ci și din străinătate. În fine ce mai știți, ce folos mai aduci? Poate îndemni pe oameni, se controleze, dacă ai avut dreptate, când ai spus, că la cutare băi 'ți-ai petrecut bine; și așa câștigi oaspeți în viitor pentru respectivul stabiliment. Cu un cuvînt faci reclamă.

Săngeorgiul nostru îl găsești în comitatul Bistrița-Năsăud pe valea Someșului, cale de 3 ore în sus dela Năsăud. Măgruta e următoarea, ca să luăm un punct însemnat dela Cluj. Pleci cu trenul de pe valea Someșului, dacă vrei să ajungi în aceeași zi la Săngeorgiu, dimineața la 7 ore 25 m., linia Cluj—Drj—Beclean—Bistrița. La 12 și câteva minute ești în Bistrița, ultima stațiune de cale ferată. Aici, după-ce ai luat prânzul la unul dintre restaurantele Sahling, hotelul cetății s'au „Regel Ungariei”, pleci la 2 ore cu trăsura la Săngeorgiu. Trăsuri sînt în tot timpul și de toată calitatea în Bistrița. La 6 ore cel mult ajungi la Săngeorgiu. Aici tragi s'au la hotelul „Hebe”, sau la hotelul central al lui „Săcaci”, sau la învechitul, dar' tot atât de plăcut pentru vechii oaspeți — „Jancai”. — Vrei însă să n'ajungi seara la Săngeorgiu, ori ai altă legătură de tren, pleci din Cluj cu trenul de după amiază și ajungi seara la Bistrița, unde stai până dimineața. O altă linie de cale ferată pentru a ajunge la Bistrița, ar fi ramificația dela Căderdea—Murș-Ludoș—Bistrița, de unde apuci și către Borsec, dacă legătura de tren n'ar fi atât de defectuoasă. Călătoria pe valea Someșului cu

trenul, e una dintre cele mai plăcute și ai cea mai bună ocazie de a face cunoștință cu această vale frumoasă, până la Beclean, ear' de acolo apuci pe valea Șielui. — Vrei să urmezi numai cursul Someșului până la Săngeorgiu? N'ai decât să te dai jos la Beclean și să ieși trăsura până la Năsăud, cale de 2 ore și jumătate. Avantajul e, că vizitezi și Năsăudul, orașelul cu liceul românesc, dela care primim știri așa de neplăcute, cum e și aceea cu tipărirea programei și în românește și ungurește. Nu peste mult, cine știe la ce ne mai putem aștepta. Năsăudul ar fi frumuseț cu biserica și liceul grandios, sînt și câteva case de dai Doamne, dar' ovrimeea, căpătuită așa de bine, prea te îngreșoază. Față de vremurile de demult ale grăntierilor și față de cele următoare acelor, cu mai multă în-suflărire pentru cauze obștești nu știu ce să zici. Astăzi abia mai dă semne de viață, deși crește atîtia oameni și are o inteligență atât de numeroasă. De ce? Îdăm înainte ori înapoi? — Călătoria noastră însă e la Săngeorgiu, o facem de aici tot pe valea Someșului. Satele românești sînt frumoase. — 'Ți-ai ales linia pe la Bistrița, mergi către valea Bărgăului, trecînd prin 2 admirabile comune săsești, cum rar vei mai găsi în țeară și treci pe dealul Strimbei, cu drăgălașe priveliști, ear' în valea Someșului la flă-mică. — La tot cazul, dacă la soare ai mers pe la Bistrița, merită la întoacere să te abăți pe la Năsăud.

Săngeorgiul în rangul administrativ e comună mare. Băile sînt pe valea ce se extinde spre Nord zisă „Valea borcutului”. E o distanță de un kilometru din drumul de țeară până la primul hotel. Casele sînt clădite din lemn în stil someșenes. Poporul românesc e peste tot locul îndușebl deștept.

Toate însușirile proprii Românilor nu-i lipsesc deși s'ar zice, că Săngeorzenii din veacuri depărtate ar fi o colonizație de Ruși.

Pentru caracterizarea locului de cură însemnă că aici nu e regiunea bradului, cum e d. e. Borsecul. Aici e o climă mai blîndă, nu așa de tare ca cea de brădet. Și chiar intrasta e deosebirea între Săngeorgiu și alte locuri de cură. Aici e deosebitul efect a minunatelor ape minerale ale Săngeorgiului în legătură cu dulcea lui climă, ce a dat sănătate atîtor bolnavi. Însemnătatea lui ca loc climatic și a apelor lui minerale a fost studiată însemnește de Dr. A. P. Alexi, în românește de Dr. Leo Murșan. Analiza apei minerale e făcută de Dr. Ludwig, profesor la universitatea din Viena. După părerea acestuia, apa minerală dela Săngeorgiu conține o mare cantitate de natriu carbonic acetos și natriu clorat și se folosește cu succes ca cură principală mai ales contra următoarelor morburii; febrele învechite, infuxie de splină și ficat, slăbiciunea funcțiunii organelor digestive, funcțiunii intestinelor, haemoroide, anomalii în menstruaie, blenorhoel și catar de uter catar cronice de plămîni, petrișuri în rărunchi și beșică, scrofule, tot felul de s'abiciuni nervoase, hypocondrie și hyolerie etc.

Săngeorgiul pe teritoriul băilor are 5 izvoare de apă minerală, dintre cari 3 sînt mai însemnate. Din aceste se umplu și sticlele cu apă, ce se pune în comerț. Pozițiunea băilor e admirabilă. Un delușor frumos, aproape numai din stînci de culoare galbînă ca spongia; le-aș determina geologiceste, dar' nu e știința mea. Formațiunea în special e frumoasă, la capătul din jos al spi-nării o tăietură ca de o mână omenească, piezișă, cu straturi de stînci, la picior cele 3 izvoare, în giur extinsa arenă de plimbare cu

bănci de toate lăturile, la dreapta pavilionul pentru muzică și de cură în cas de ploaie. Pricînd la dreapta pe promenada frumos plantată și din distanță în distanță provăzută cu bance, ținînd tot înainte, ajungi la Nordul dealului, unde coala în întorsături depăstăte, te urci pe vîrf, pe urmă de cea parte dai în vale și ajungi eară după o plimbare mai lungă la arena dela fântână, de unde ai plecat. De nu vrei să părăsești vîrful dealului, ajuns odată în vîrf, dai pe coama dealului pe cărări mai strîmte, până-ce ajungi la pavilionul deasupra fântăni, de unde falnic privești la lumea, ce se plimbă jos în vale în giurul izvoarelor. Dorești să te acuzi cu dorurile-ți în t r e b r a z i ? Îi găsești pe coasta dela Nord, mai deși și mai întepoși ca ori-unde.

Vreați să ne cunoașteți distracțiile? Eata programul zilnic. Presupun, că eram harnic, cum nu eram, mă sculam la 6 ore, plimbare la fântână, dacă ești sănătos, numai te faci că beai apă. Faci ture în giurul dealului, cu cine-ți place, ascuți muzica, care cântă până la 8 ore. Dacă-ți place cineva, multe ocaziuni ai, ca neconturbat să-i spui, dorurile ce inima ți s'bat. A venit cînsul 8, a început a fi ceva mai cald, iai dejunul, urmează popicele, șacul de-ți place mai bine, cetești jurnalele de te ocupi cu politica, aștepti posta, dacă crezi c'o să-ți sosească scrisori, la 10 ore mergi la baie, faci curte, când te scalzi ți p i n baie. E la modă să ți pi, ca dămele să audă pe domni și domni pe dame. Să te încălzești după baie, faci o plimbare în pas forțat în giurul dealului. E timpul mes., mănânci cu o poftă teribilă. Vinul cu apa minerală e beutură de nu-i găsești păreche. După masă dormi, dacă ți place să cetești, cetești. Dar' să nu-ți pună pe cineva peca-tele să meargă la Săngeorgiu cu gândul de a

conferență. Aceste 365 de nopți și tot atâtea zile n-au schimbat întru nimic procedurile guvernărilor maghiari față de naționalitățile persecutate, astfel nici grupul român nu poate renunța la declarațiunea sa făcută la Bruxelles.

Scrisoarea aceasta explică din destul, cum Românii nu pot lua nici o parte la conferința din Pesta; ar fi numai de dorit, ca și alți reprezentanți ai popoarelor înrudite cu naționalitățile din Ungaria să lipsească, după-cum crede dl Urechia.

Lobanov

și

politica generală.

Precum am spus ieri, un colaborator extern al lui N. Fr. Presse publică în nrul dela 1 Septembrie, aprecierile sale asupra personalității și politice diplomatului mort așa subit. Credem interesant a reproduce următoarele părți de interes mai general, cu deosebire din punctul de vedere al scopului ce are să fie ajuns prin visita M. Sale împăratului la Curtea regală română.

„Secretul rezultatelor sale neobișnute în politică, — spune colaboratorul — zace în individualitatea-i adecuată, dușmăna oricărui extrem, în virtuositatea, cu care știa întreaga tonul propriu rusesc în mod armonios în ensemblul concertului european și încă cu atâtă îndemânare încât Rusia nici nu răsară nici nu apune în Europa, ci, mulțumită puterilor sale neusate, stă aci dominatoare peste tot și toate.

„Principele Lobanov se considera pe sine însuși ca un fel de mandatar al dreptății egaliștore pentru toți și toate. Această misiune o ambiționa el pentru Rusia în concert european. Regularizarea chestiunilor europenești depinde azi în parte covârșitoare de Rusia; anume regularizarea mai mult în sensul, cum o înțelege prințul Bismarck decât în spiritul schimbărilor ca vremea, precum era asta odată obiceiul în Tulerii. Dar cu toate acestea, nu că ar fi fost un adorator necondiționat al prințului Bismarck; contrastând cu colegul său Șuvalov, care ținea morții a admira și a sta strins alipit la personalitatea cancelarului german, Lobanov totdeauna se ținea într-o depărtare destul de mare de Bismarck.

„Psihologia lui Lobanov nu-l atrăgea către Germani și către marea om de stat al ei; el mai cu preferință își procura armele agere ale minții sale din arsenalul vieții științifice și artistice de pe țărmurile Senei; și cu toate acestea prințul Lobanov stătea ca un sceptic față de alianța ruso-franceză așa precum ea e propovăduită în Paris de către guralivii hipnotizați. Și totuși zicea, că „prospectul (sorții) se ai tu un aliat, căruia nu ai trebuință să-l te îndatoriești prin niște tratate cu conținut prea imbelșugat și care totuși îți stă la dispoziție în orice moment, că acești sorți prea sunt strălucitori, decât să-ți respingi dela tine“.

studia. Atunci a pătit-o și s'a nenorocit, de mult timp nu-i mai prinde capul nimic. În fine face fiecare, ce vrea, pe la 5 ore eară se adună lumea la fântână. Dama au o deosebită grijă pentru toaletă. Muzică cântă iar până în noapte. Pe lângă acea, până ce se face dimineața, câte odată se și dansează, mai ales Quadrille.

Despre fete a scris Aegae, au sunt dispensat.

Să nu credeți în fine, că ar fi așa de monotona viața baților dela Sângeorgiu. Atîrnă dela om, dacă ție se-și mai caute și alte d'stracții.

Excursiunile încă nu trebuie uitate. Excursiuni pe jos se fac de societăți mai mici pe dealurile din apropiere. Se înțelege, aceste sunt de o durată mai scurtă. Călare se fac excursiuni la munte, la stână, unde poți să-ți petreci într'un chip minunat. Excursiuni mai departe se fac la băile dela Valea Vinului, care erau să fie botezate în Borberék. Aici găsești regiunea brădulei și o apă minerală de scăldat cu temperatură de 8° C. Oaspeții Sângeorgiului, dedată cu elimină mai blândă, nu se împacă se rămână aici un timp mai îndelungat. De altfel și aici e foarte frumos, numai frumusețea cu totul deosebită de a Sângeorgiului. Oaspeții încă se deosebesc. Aici sînt mai numai Unguri, căci băile sînt proprietatea lui E. K. E. De aici se poate face excursiune la stabilimentul de mine de plumb și de argint, care se găsește aici — minele dela Rodna. Ca să ajungi la mine, trebuie să treci — pasul dracului. Un alt loc de excursiune și mai depărtat e muntele Rotunda, peste care trebuie să treci în Bucovina, prin pasul Rodnei. Un drum de țeară prin munte, așa că la Rotunda rar se mai găsește. Coborînd în jos, dai de Valea-Bistriței arie, care zboară cu rozele ei unde în jos prin Bucovina către Moldova.

„Marele problem *Flirt ou alliance* (aluzie la un articol celebru apărut acum doi ani în *Figaro*. Red. „Tribunei“) îndemânarea prietelui Lobanov a știut să-l rezolveze în așa chip, că Rusia se joacă cu Franța de-a dragostea și de-a alianța, pe când Franța, ea, se acată cu lanț la carul Rusiei.

„Rusia se află astăzi într'un contrast bine vădit numai cu un singur stat din Europa: Anglia. Prințul Lobanov nutria convingerea, că acest antagonism este ceva firesc și că or pute fi nesemnificativ a nimică un astfel de adversar, care tocmai imboldește Rusia de-a-și desvolta forțele ei în Asia.

„Fazele politice, pe care el, dacă nu le-a creat, dar de sigur cel puțin le-a promovat, sînt: poziția prea de tot puternică a Rusiei în apele Bosforului, influența predominantă a ei în Sofia și Belgrad, patronajul ei asupra Chinei, rivala și dorul fieceia dintre puterile triplei alianțe de a sta bine cu Rusia“.

Astfel sfîrșește colaboratorul lui N. Fr. Presse.

Tocmai în foile de astăzi găsim reprodușă din *Polit. Correspondenz* o corespondență din Londra, care încă lămurăște și completează aceste aprecieri și conclusele ce se pot trage din ele. Eată cuprinsul corespondenței:

Scote la iveală mai înainte faptul, că opiniunea publică în Anglia discută foarte serios eventualitatea, că visita Tarului în Viena ar pute să devină punctul de pornire al unor alcătuiri politice noue. Lumea își pune întrebarea, oare politica unei mergeri la oaltă pacinice a Austro-Ungariei și Angliei nu o să fie înlocuită în cel mai apropiat viitor, prin raporturi analoage între Viena și Petersburg. Lumea de loc nu-și ascunde, că politica Rusiei cea consecventă și care acum nu contrazice intențiunilor Austro-Ungariei ar pute să fie preferită în Viena politice englezești, care de loc nu se distinge în așa grad prin consecvență și unitate de procedare. Rîvna, cu care presa englezească expune contrastele de interese cele aspre între Austro-Ungaria și Rusia, tradează, că cei din Londra nici-decum nu se simt plăcut atinși de perspectiva susamintită.

Correspondența arată mai departe, că și apropierea, care s'a operat între Rusia și Italia, parte prin încusurarea caselor domnițoare din Savoia și Petrovici, precum și nisuița cabinetului Rudini, de a realiza legături mai prietenoase între Paris și Roma, deșteaptă în Londra simțăminte neplăcute. Presa engleză accentuează, că această atitudine a Italiei trebuie să deștepte nelăcredere la aliații ei și admonizează Italia dinaintea unei asemenea slăbiri a triplei alianțe. „Această admoniție însă — spune *Pol. Corres.*, — provine înverdat numai din îngrijorarea, că legăturile prietenoase dintre Anglia și Italia ar pute să fie slăbite prin stabilirea unor legături mai calde între Roma și Petersburg. Considerațiunea comună în ambele aceste cazuri este, că Anglia, după toate semnele,

Băile dela Sângeorgiu și în anul acesta au fost bine cercetate. Peste tot au fost 194 de familii, cu peste 400 de persoane. Încerc să fac aici o listă a oaspeților români, care poate va avea defectul, că nu e completă. Am avut fericirea se număram pe domni: Samuil Poruț, secretar ministerial pens. și ficea sa, d na G. Man cu familia, Dr. D. Ciuta, Dr. G. Tripou, advocat; Vêrtic, jude de trib. pens. cu familia; Lica, adv.; G. Anton, asesor de sedria orf. (Bistrița); B. Bașota, jude de trib. pens.; Vișa cu familia (Abrud); Coțigel (Câmpeni); Moțiu, jude de tablă; Ioan Antal, prof. (Deva); Aurel Moțiu cu fam. (Micești); Trif, Kontz cu fam., Iuliu Poruț, Hersilia Rațiu, Dr. Gheție, Neti Vancea, protopopul Moldovan (Catina); Vaida, Dragoș (Iclodul-mare); V. Bilț, Georgiu Cseto, I. Ciocan, director gimn., Picu, Iacob Pop, prof., I. Gheție, prof., Dr. P. Tanco, prof., Dr. Larionessi, adv. (Năsăud); din România: Balint, Miloșescu, Luv. Arjocean, Aguletti, Miron Pompiliu, C. Pop, O. Pop, Halița, Frățilă, Ilie Cărluș, Sever Murășan, I. Moisiu, Teodorescu, Al. Pop, A. Borgovan.

Cine a fost la Sângeorgiu odată, nu va pregeta să mai meargă și a doua-ora Lume românească ca nicăiri. Unde mai adaugi, că e singura baie românească în Ardeal.

Băile formează proprietatea comunei Sângeorgiu, exarândate pe timp de 30 de ani societății acționare „Hebe“, societate românească cu sediu în Năsăud. Aceasta a făcut aproape totu! ce e azi la băile din Sângeorgiu și cheltuște sume însemnate, ca să le înalte nivelul din an în an.

Mai mult în din partea Românilor n'ar strica. De altfel, cred, că direcția băilor nu e în stare, să aprecieze în-de-ajuns importanța reclamei în lumea exclusivamente de afaceri de astăzi.

ar vedea cu ochi foarte răi apropierea politică a Rusiei la una ori altă putere europeană, fie Austro-Ungaria ori Italia, fiindcă într'un astfel de rezultat ar vedea un câștig pe toate liniile al marelui rival al Angliei“.

Cronică politică.

Gârcei de agonie în Țărigrad.

Acele câteva depeși publicate de noi despre grozaveniile întemplate la Constantinopol, în zilele dela 26 August încoace, au fost și sînt tot atât de insuficiente pentru a-și face cineva măcar cât de slabă idee despre întregul complexul întemplierilor, precum spre pildă 2—3 picături de apă omului lipsit de orice beutură, timp de vre-o două trei zile, în arșița verii cu 36—40 grade Celsius.

Ne abținem deocamdată de orice comentariu, de orice apreciere, căci prea ne arduce departe, dăm deocamdată, numai un micuț de tot resumat din depeșile publicate în *N. Fr. Presse*, care în fiecare număr de atunci are 2, 3 până la 4 coloane de telegramme, ba în foaia de luni seara, 31 August, avea o pagină și jumătate numai despre cele întemplate în zilele de 26, 27 și 28 August în capitala islamismului muribund din Europa. Estă, deci, tot numai în stil telegrafic relatele cele întemplate în prima zi a atacului de gârcei.

Vre-o douăzeci de Armeni, înarmați cu revolvere și cu bombe, pîntrunseră pe neașteptate pe la ora 1 după amiază, în localul băncii otomane, omorîră cinci sau șase poliști din cei cari păzeau banca și se făcură stăpâni pe întregul local. O parte din funcționari, mai cu seamă cei din caturile de sus, putură să se refugieze deasupra acoperișului în localul vecin al regiei tutunurilor și să scape. Majoritatea cea mare trebu să rămână în localul băncii. Armenii, dintre cari doi purtau eșarpe spre a fi recunoscuți ca șefi, declarară că nu se vor atinge nici de viețai funcționarilor, nici de averea băncii, ci au numai intenția să facă o demonstrație contra guvernului. Dacă nu va admite însă cererile Armenilor prezentate ambasadorilor, atunci vor asvîrli banca în aer.

Porțile fură închise. Vre-o sută de funcționari erau prizonieri, între acestia directorul Wüllig și locțiitorul directorului general, Auboyneau. Printre cei cari s'au putut refugia la timp erau directorul Reeve și directorul general Vincent, care a fugit de-a dreptul la palatul Yildiz. După mai mult de o oră sosi poliția și armată, care asediă Banca în toată regula, încungurîndu-o și închizînd toate stradele laterale.

Știrea aceasta, răspîndită curînd în tot orașul, produse cea mai mare iritațiune. Se aștepta de mult o demonstrație a Armenilor, se credea însă că se va îndrepta împotriva lociitorului patriarhului armenesc, așa că armata fusese consemnată la Pamatia. La Galata și Sâmbul nu se luase nici o măsură de siguranță. Gloanțele ce căzuseră pe lângă ei în interiorul băncii otomane găsiră un echou în mai tot orașul. Populația turcilor iritată, mai cu seamă cea din clasele de jos, se aruncă asupra Armenilor și înscenă un masacru. Oamenii fură uciși pe strade, urmăriti prin case, acosi afară și omorîți. În același timp prăvăliile fură jefuite.

Prima scenă a acestor întemplieri barbare s'a jucat la Galata, și anume în stradele Voivode și Karakoi, apoi pe strada Tranwayului până la Tophane și Ieniciarski. Dar și la Sâmbul s'au comis măceluri în Avenue și Douane. În apropierea edificiului poliției din Pera s'a aruncat o bombă, care a rănit mai multe sentinelle; la Galata s'au aruncat deasemenea bombe lângă banca și poșta germană.

Orașul era într-o panică de nedescris. Cum se auziră primele împuscături, toate prăvăliile din Sâmbul, Pera și Galata au fost închise. Sgomolul obloanelor de pe ferestrele prăvăliilor și al porților de fer ce se închideau mărea încă panica. Fiecare fugia înspre casă sau se refugia afară din oraș sau la Bosfor. Immediat stradele comerciale păreau moarte. Numai în interiorul prăvăliilor și caselor ședeau hamalii armeni, neștiind care va fi soartea familiilor lor. Poliția și armata mai că nu se vedea de loc. Și unde veniau, nu apărău pe Armeni, ci lăsau norodul să facă ce voia.

Spre seară Galata se liniști. Prada fu acunsă și cadavrele celor uciși depărtate. Asediul băncii otomane continua. Trupele așteptau ordinul de a ataca, dar acest ordin nu sosi. Directorul Auboyneau fu trimis din partea Armenilor ca să parlamenteze cu palatul, unde se afla și dragomanul rus Maximov. Împreună cu acesta directorul se întoarce la banca și după multe parlamentări insurgenții obținură libera trecere pentru dinșii, după care și funcționarii băncii putură pleca. Era deja după miezul nopții.

În aceeași noapte s'au comis masacre sângeroase în mai multe părți ale orașului. Numărul victimelor nu se cunoaște și nu se va cunoaște de sigur nici odată în mod exact.

„Astra“ la Lugoj.

Excursiunea.

— Corespondență particulară. —

Orșova, 1 Septembrie 1896.

După-ce se încheie adunarea generală a „Astrei“, în Lugoj, Sâmbătă, în 29 August d'ineastă, plecară mai mulți din oaspeții veniți acolo spre băile herculane; ear' de acolo după-ce petrecură până Duminecă la amezai, porniră unii cu trăsurile, ear' alții cu trenul și se concentrară un număr de 30 de persoane la Orșova, în frunte cu venerabilul pres-dinte al „Astrei“, dl Moldovan, și sub conducerea dibaciului lor căpitan, C. Bredicean, pe țărmul vechiului Danubiu, unde-i așteptau 5 luntiri conduse de Turcii din Ada-Kaleh.

Între strigări însuflete de „trăiască căpitanul Bredicean“, porniră la 2 ore d. a. cu luntirile în josul Dunării spre Porțile-de-fer, unde se află și canalul, ce se va deschide în 27 c. de către Monar-hul nostru.

Impresiunea ce a făcut această priveliște asupra tuturor este indescrisibilă, căci fiecare a fost uimit, văzîndu-se în fața locului. În momentul admirațiunii sosi și un vapor cu pasageri din T-Severin spre Orșova, trecînd prin mijlocul Porților-de-fer, ceea-ce a potentat și mai mult admirațiunea, pentru-că li-s'a dat ocazie nimerită de a percurge cu privirea mersul atât de anevoios al vaporului peste stîncile acoperite de valurile furibunde ale Dunării.

După-ce se selectară în privirea canalului ¼ de oră, reîntoarseră spre Ada-Kaleh. În cale însă sta o ospătărie națională sîr-bească.

Se așezară, cari aflară loc; ear' ceia-laltî stînd, îmbrăcau la salama cu pîne sîr-bească și beau la bere nemțească. Emulațiunea aceasta foarte vivace fu de o scurtă durată, căci nelîfrîntul căpitan cu vocea-i cam tocită de atîta comandă, dete ordinul de plecare. La cățiva pași înainte se află însă altă ospătărie de-a doua mîna, în care scărțăiau niște muzicanți sîrbi.

Căpitanul Bredicean merse în ușa ospătăriei, și comandă muzicanților să ese afară și să cînte cîntarea lui Miletits, ceea ce și făcură, apoi începură și una românească și cu gura, care a stîrnit complăcerea tuturor cu atât mai mult, cu cât acei muzicanți erau Sîrbi.

După o preumblare de ¼ oră pe malul Durăci se îmbarcară de nou și porniră spre Ada-Kaleh.

Natura însă, ce se nu rămână nici ea îndrît cu tributul ei, a contribuit și ea cu ceva la împodobirea și înălțarea acestei excursiuni, căci pornind norii spre Ada-Kaleh, lăsa să serpuiască niște fulgere, după cari urmau tunetele, cari produceau un echou prelungit ce se lăsa de înaltele stînci de pe malul Dunării. Acestor tunete urmă apoi o ploaie torențială, care apoi produse un aspect foarte admirabil atât pe apă, cât și pe spina-reă tuturor voiajiorilor și voiajioarelor.

Trecură după această scenă sensibilă la insula Ada Kaleh. Aici nu mai puțin se mirară cu toții de vechile ruine și de cazamatele, cari dau locuință Musulmanilor. Ajunși în centrul insulei, cercetară prăvăliile turești, apoi se așezară într-o cafenea turească, unde fiecare gusta la rahat, cafea și struguri, ear' bărbății mai și fumau din tutunul delicios.

Doamnele și domnișoarele din societate prn intervenirea căpitanului Bredicean, obținură permisiunea dela Turcul Cerchin, spre a-i visita soția. După vizită cu toate se exprimară că aceea trebuie că e Română fiindcă vorbește foarte bine românește.

După o pauză de ½ de oră, plecară din Ada Kaleh spre Orșova. În cale însă se află și vestita *capela a Coroanei*, adică locul, unde Kossuth în fuga sa a îngropat coroana sf. Ștefan, ear' la anul 1852 a fost readată și dusă la Viena. Deci și acest loc foarte însemnat a trebuit să fie cercetat, ca astfel fiecare participant la această frumoasă excursiune să poată duce cu sine o colecțiune de cunoștințe mai vastă de pe locurile aceste atât de atrăgătoare și istorice.

Pe la orele 8 seara se concentrară cu toții la hotelul „*Regele Ungariei*“ din Orșova, unde erau așteptați de vre-o cîțiva inteligenți din loc, în frunte cu dl protopop Mih. Popoviciu.

După un interval oare-care, în care timp mai sosiră și alți domni, cari din băile herculane desertaseră de sub comanda căpitanului lor, se așezară cu toții la masa improvizată de mai nainte tot la comanda căpitanului și se începură cîna.

Firește, că nici aci n'au lipsit toastele foarte animate, cari mai toate se ridicau în onoarea căpitanului Bredicean, pe care din incidentul acestei excursiuni proiectate din parte-i și atât de bine reușită, l'au avansat prin ciocniri de pahare sgomotoase la rangul de general.

Această avansare neașteptată l'a surprins în mod foarte plăcut pe căpitanul Co-

riolan. Dar' se știe vorba accentuată si de dl Dr. Ilea, că: „Nu-i Bănățan ca lugoianul și lugoian ca Brediceanul“.

După o petrecere foarte animată la această masă, care a durat până la miezul nopții, s'au ridicat fiecare plecînd la drum de sigur cu o bucurie msi mult, că ajungînd acasă va și povesti nu numai de adunarea „Astrei“ și de celelalte petreceri arangiate din acel incident de bravi lugoiani, ci vor pute enara și de impresiunile atât de plăcute, ce de sigur le-au întîmpinat în excursiunea făcută în aceste regiuni romantice admirate de fiecare străin.

Noi, orșovenii, ne-am bucurat foarte mult, că am putut petrece un moment atât de plăcut împregiurul astor fel de bărbăți, cari urmăresc un scop atât de nobil și sfînt, ce tînde la cultivarea mult cercatului nostru popor român.

Dee Dumnezeu, ca sîmăuța activității lor să se transplanteze și să încolțească și la Românii de pe malul Dunării, cât mai curînd.

Traian.

Aforisme politice.

— Una la zi. —

La corporațiuni mari greșea e cu mult mai probabilă decît la indivizii singuratici. Pa-siunile sînt înfăcărâte prin simpatii; frica de pedespsă și simțul de rușine sînt micșorate prin repartiție. Ziilnic vedem bărbăți făcînd pentru partidul lor lucruri, pe care ar muri mai bine, decît să le facă pentru persoana lor privată.

Macaulay.

Dela Mehadica.

VI.

De pe Valea-Cornei, 19 August n.

Cînd vrea omul să se facă caraghios și de risul lumii, nu are decît să îmbrace haine cari nu sînt de seama lui, ori apoi să scoată din gură și din condei cuvinte, cari nu stau în consonanță cu treutul și cu faptele sale. Astfel trebuie să rizi, cînd vezi spre pildă, că un om, care în întreaga sa viață a jucat rolul unui erou de romanuri scanda-loase, vine și-ți vorbește de moralitate, corectitudine și de caracter. Ori apoi tot spre pildă alt om, a cărui activitate laborioasă, se restrînge numai la facerea pe „chibiți“ prin localurile publice, la umflarea ca un curcan și la înjurarea în mod cocișesc, — vine și deee atestate despre activitatea și aptitudinea cuiva!

Îi sede dară rău de tot dlui P. a numi astăzi pe generalul Doda „idealul nostru“, tot pe acel Doda, care a murit cu inima plină de venin și amărăciunea primită chiar dela dl P. în măsura cea mai mare.

Și mai rău ti sede însă dlui I. Ionaș cînd se eșofează, acum la bătrînețe, în mod atât de nedemn de etatea și poziția d-sale, de dragul unui amic care e drept, l'a scăpat de multe-ori până-ce, de dragul die-cesei, și pentru die-sa care-l hrănește și pentru care este angajat să lucreze — dl Ionaș nu face aproape uimic. Voește dl Ionaș probe? Estă-le!

În primul proces al „Dreptății“ (terminat cu condamnarea directorului, Dr. Brannisce la doi ani închisoare) calul de bătaie al procurorului au fost școalele noastre. S'a provocat procurorul la mai multe casuri concrete, în cari inspectorul regesc de școale s'a adresat die-cesei respective cerînd delaturarea unui rău oare-care. Casurile înșirate erau culesse parte din diecesa Aradului, în cea mai mare parte însă din diecesa Caransebeșului. Procurorul zicea, că nici la a treia sau a patra somație nu a primit inspectorul Țolăr răspuns dela diecesa respectivă, și astfel nu e mirare, dacă ici-colea a fost silit să prefacă câte o școală confesională în școala comunala, ori de stat. Cei din diecesa Aradului s'au grăbit a combate aserțiunile procurorului, restabilind adevărul, și constatănd, că diecesa „și-a făcut totdeauna datorița fără a aștepta ursorii. Diecesa Caransebeșului însă a tăcut. Dl Ionaș, referentul școlar al diecesei acesteia, nu 'și-a ridicat glasul, și nu a pus mîna pe condeiu, ca să combată afirmările procurorului Gozsdou, de bună-seamă pentru aceea, pentru-că referitor la diecesa Caransebeșului, adevăr va fi grăit procurorul. Aci urgențele sînt un ce obișnuite. Activitatea dlui Ionaș o ilustrează altcund din destul următorul cas: Se știe, că legea a statorit pe seama învîțătorilor un solar minimal de 300 fl. La congresul ținut anul trecut, celelalte două diecese s'au grăbit a-și prezenta socoteala despre suma necesară din care s'ar pute acoperi diferența la salarele ce le primesc acum învîțătorii lor, ca astfel se scape școalele de ajutorul și ingerențele guvernului, și numai diecesa Caransebeșului, nu a aflat de lipsa a o face această. Referentul școlar al acestei diecese s'a prezentat la congres cu

mănele în buzunar, și nepăsător de soarta școalelor sale profesionale.

Di Ionaș nu vorbească dară de activitatea cuiva; și la starea d-sale, ar face bine dacă vorbind, ar vorbi totdeauna adevărul. Pentru că nu e adevărat, că dl Curescu s'ar fi ales de președinte al comunității de avere, în contra voinței d-sale, cum o zice dl Ionaș. E lucru notoriu, că dl Curescu, cu dl Drăgălină, și cu dl Ionaș dimpreună au silit pe generalul Doda ca să se retragă dela președinție, pentru a le lăsa lor mână liberă. Pentru a dovedi aceasta, voi înșira unele lucruri petrecute, câțiva ani în urmă, de cari dl Ionaș poate că nu-și mai aduce aminte. (Va urma).

CORRESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Sebeșul-săsesc, 16/28 August.

— Alegerea de medic cercual —

De mulți ani se vorbea despre formarea unui cerc sanitar, în pretura Sebeșului, cu reședința în Sânciari.

Deși în comunele din acest cerc nu se simțea lipsă de medic, căci medicii din Sebeș, între cari unul e districtual, erau de ajuns pentru providerea bolnavilor, totuși comunele s'au îngreunat cu impozite nouă, și pe lângă toate protestele ce s'au ridicat, s'a format cercul din chestiune, și s'a publicat concurs pentru un medic cercual cu reședința în Sânciari, numai și numai din motivul aceluș, ca medicul districtual, care este Român, să fie scutit în venitele sale.

Că acesta a fost singurul motiv, să vede din modul cum s'a purces cu arondarea comunelor în cercul acesta. Comunele săsești Petrișel și Călnic, depărtate de 3—4 km. de Sânciari, s'au scos din cercul înființat, lăsându-li-se voe liberă a-și alege medic, se înțelege dintre medicii sași din Sebeș, care de Petrișel este în depărtare de 5 km. ear' de Călnic de 12 km.; pe când comunele Lanerem, Pianul-de-jos și Pianul-de-sus, s'au tras în cercul Sânciariului, fiind locuitorii acestor comune siliți a alerga după medic, trecând prin Sebeș, la Sânciari, în depărtare de 13, 17 și 20 km. Ori-și-cine poate vedea de aici nedreptatea fraților Sași, ca să scurte pe Români în drepturile lor.

Totuși la început lucrul s'a ținut de glumă, și nimenea nu credea serios, ca se va alege medic în Sânciari, cu atât mai virtuos, că reușele comunelor românești contra arondării încă nu se rezolvieră.

Amar ne-am înșelat însă cu toții, căci ivindu-se un singur concurent, anume Dr. Kis Tivadar, (nu știu Ungur vechiu sau Ungur nou pericinat), dar și acesta, precum se spune, după expirarea termenului de concurs; protopretorul cercual a citat la sine în Sebeș, pe ieri, ziua Sf. Marii, pe jui și notarii cercuali, ca se aleagă medic. Ziua aceasta de praznic, probabil, s'a ales cu intențiune, ca comunele se nu poată fi reprezentate și prin preoți, ci numai prin oameni preaplecați.

Cei prezenți la alegere fiind convinși, că nu este lipsă de medic în Sânciari, știind că s'a comis nedreptate la arondarea cercului, și îndeosebi văzând, că concurrentul e străin, căruia nu putem încredința aceea- ce avem mai scump, sănătatea și viața noastră, erau deci să se nu alegă și au și cerut, cam cu gura de jumătate, așa precum pășeste un serv timid față de stăpânul lui, să se amine alegerea, până- ce vor fi mai mulți concurenți. Văzând protopretorul Dörr necurajul și nemernicia lor, a început a-i batjocori, zicându-le; „ce ră mai așteptați, că doară Dr. Babș dela București nu va concura la Sânciari și doară a ea sta nu-și alegere de popă“, slujile plecate au dat din capete și au aclamat de medic pe dl Kis, au făcut voea stăpânului.

Puțin curagiu și ceva bărbăție se cerea numai și alegerea era amnată, cu atât mai ușor, căci cum zisei, concurrentul și-a prezentat rugărea după expirarea termenului, și putea fi aminată până-când se ivia un concurent român.

Astfel de curagiu și bărbăție se cere astăzi dela reprezentanții poporului român, care de toți și din toate părțile este neîndreptățit și asuprit?

Alegerea din chestiune servește de o nouă dovadă despre dorul Sașilor de a ne da și ei la o parte de peste tot locul și a ne neîndreptăți pe toate terenele.

În fața actului trist enarat mai sus nu pot să nu întreb: unde sunt conveni-uliști de astă-iarnă, cari strigau lăudându-se, că ei emancipează cercul de sub influența celor din centru? Sau în chipul acesta înțeleg ei emanciparea? Poate și aceasta e o părțică din situațiunea schimbată... mai știți?... un.

CRONICĂ

Sibiu, 4 Sept. n. 1896.

Fundațiunea Gojdu. În zilele de 28 August până 1 Septembrie n. s'au ținut aci, în Sibiu, ședințele reprezentanței fundațiunii Gojdu, fiind de față: Metropolitul Miron Romanul, Episcopii Meșianu și Popea, apoi Ioan cav. de Pucariu, Dion. Poynar jude la tabla din O-mare și Avram Berlogia, jude la Curie în Budapesta. Au absentat membrii: G. Szerb, deputat, Partenie Cosma, ocupat la adunarea „Astriei în Lugoj și magnatul Gáll Józsi, ocupat cu referarea în comisiunea casei magnatilor a ș-ului negru din proiectul despre Judicatura Curiei. Obiectul ședințelor a fost votarea stipendioror pe anul școl. 1896/7. În anul trecut au fost 113 stipendiați; dintre aceștia și-au reținut stipendiile și pe anul următor 92 de inși cu o sumă de 25,541 fl. 55 cr. Din lista stipendiaților au fost sterși 21 de studenți, cari parte au absolvat, promovându-se de doctori, parte au absoz, parte nu și-au legitimat progresul în studii. — Stipendii nouă s'au votat în suma 5280 fl., la 26 de concurenți. Stipendiștii pe anul 1896/7 sunt: rigoroșanți în drepturi și medicină 20; juriști 47; mediciniști 13; filosofi 10; tehnici 8; elevi la acad. comercială 7; la silvicultură 3; gimnasiști 10; în sumă totală 118 cu suma de 30.821 fl. 55 cr. Stipendiile diferă între suma 120—500 fl.

Dr. Weigand la noi. Din Blajni-se serie: Mercuri cu trenul accelerat a sosit aci, venind dela Teiuș, profesorul Weigand. La gară a fost întâmpinat de prof. Fodor, care îl aștepta cu caleasa Metropolitului Mihaly, al cărui oaspe a fost cât timp a stat în Blaj. Mercuri înainte de amiază a vizitat diferitele instituții din Blaj, ear' după prânz a trecut în satul vecin Sâncel, a cărui locuitori vorbesc un dialect, cum nicăiri în împrejurimea aceasta. Ziua următoare fiind Joi, zi de tirg, a vorbit cu o mulțime de oameni, spre a le studia pronunțarea. Cu trenul de 230 a plecat la Mediaș și de acolo cu trenul de seara la Sibiu.

— Precum aflăm, dl profesor a și fost așteptat la gară în Mediaș, dar' acolo nu s'a dus, fiindcă și-a schimbat planul. A mers însă la Șeica mare. Aci notarul (Jidan) a trimis îndată pe primarul să-i ceară legitimare, preotul s'ese însă, al cărui oaspe a fost, a înpedecat aceasta, ca să nu-i facă rușine. Aseară, la 9½, dl Dr. Weigand a sosit în Sibiu, înțipinut fiind de Dr. E. Dăianu și dl Duchesne-Fourat, unul dintre tinerii parisiens, cari petrec aici, ca să învețe românește. Aici va rămâne 2—3 zile, va merge apoi la Săiște, Polană, Sebeșul-săsesc, Alba-Iulia, Zlatna, Abrud etc., spre Crișuri.

Lordul Fitzmaurice, se află de câteva zile la Sinaia. Lordul Fitzmaurice este acela, care în timpul când era ministru de externe al Engleiței, a rostit în camera comunelor un discurs, prin care apăsă cu multă căldură cauza Românilor din Transilvania. Ziarele de acum vro cinci ani erau pline de elogi la adresa acestui distins bărbat de stat englez.

Goldiș și partidul liberal. În ședința de ieri a clubului partidului liberal, președintele Podmaniczky a relatat membrilor despre alegerea de deputat a lui Goldiș și l'a inseris în albumul deputaților liberali. E tocmal timpul potrivit, ca cei competenți se-i steargă acum compromisiul nune din albumul membrilor bisericii gr-or.

Magnați noi. Conții Normann — serie A—ny — cari numai acum de curând au primit dreptul de împământenie în Ungaria, au dat o petiție la casa magnatilor, prin care justificându și starea averii, cer ca să fie primiți între membrii casei magnatilor. După cât știm noi, conții Normann sânt de origine franceză, dar romanisati. Unul dintre ei și-a făcut studiile în gimnasiul din Blaj.

Hoții îndrăznețe. De vre-o câteva zile mai multe îndrăznețe hoți nocturne s'au comis în labirintul nostru oraș, foarte asemănat, ce-i drept, pentru întreprinderile de noapte. În noaptea de 2 Sept. n. o hoție extraordinară de temerară a pus cununa acestor exerciții hoțesti. Hoțul, pătrunzând în curte, descuia o ușă de sticlă a ospătăriei din strada Girii nr. 5, intră în odaia ospătarului, care dormia împreună cu alți trei oameni, trase de sub perină vesta și pantalonii birtășului, scoase din ele cheia della cassă, descuia lădița și o despo, depărtându-se cu vre-o 17 fl., mai multe lanțuri, un orologiu de argint și alte câteva obiecte de valoare. Căpitanul poliției a fixat un premiu de 50 fl., pentru prinderea hoțului. Acesta a și fost prins astă-noapte în Oana, în persoana unui Italian, fost lucrător la calea ferată.

Congres antimasonic în Trident. Congresul antimasonic din Trident, ce se va ține în 20—30 a l. c., a destepat o viu interesare în toată lumea catolică. La congres vor lua parte și vor diserta cei mai celebri scriitori și bărbați catolici. Vor diserta între alții Vincenzo Longo, director la „Revista Antimasonică“ despre programul congresului în genere: Mutel, director la „Revue catholique“ despre filosofia masonică și Tardivel director la ziarul „La Vérité“ (din care am reprodus în numărul nostru de ieri despre „conferența interparlamentară“) și alți mulți încă. La congres vor mai lua parte doi miniștri spanioli și vre-o 40 de aristocrați ruși. Cu un cuvânt, congresul promite o reușită splendidă și solemnă.

Mare nenorocire în Budapesta. A altăieri s'a întâmplat în Budapesta o mare nenorocire. Căzând adevă un părete înalt al

unei clădiri vechi pe care voiau s'o renoveze, îngropă pe 20 de muncitori. Dintre nenorociți ameni, cari au fost scoși cu mare greutate dintre ruine, 2 au murit, ceilalți sânt greu răniți și zac în spital.

În portul Constanța s'au început lucrările pentru facerea blocurilor de peatră și ciment, care vor fi așezate în mare pentru formarea jeteului. Pentru-ca în timpul nopții portul se nu rămână în întunec, direcția serviciului maritim va instala 5 lămpi electrice, cu o putere luminătoare foarte mare.

Nansen în Viena. Un ziar din Viena anunță, că Nansen va sosit în Octomvrie sau în Noemvrie în Viena, pentru-ca împreună cu geograful Payer să facă corecturile de lipsă în harta ținuturilor de lângă Polul Nordic.

Iubileul Sultanului. Marți, în 1 Septembrie, s'a sărbătorit în Constantinopol aniversarea suirii pe tron a Sultanului. Orașul a fost frumos iluminat, și cu toate stările anormale ce domnesc în Constantinopol, sărbarea a decurs în mod demn și liniștit.

Banvieh! Báró Bánffy, totorecându-se dela băi, își cumpăraseră undeva pe drum un rind de haine sure, foarte elegante, tot asemenea „Überzieher“-ul — și cilindral, erau sure. Vă puteți închipui ce „gigierli“ minuat! Vanitos cum e el din fragedă copilărie, voia să scoată ochii dandy-lor vienezi cu neîntrecutul seu costum, de aceea se plimba fălos pe străzile Vienei ori de câte ori se afla acolo dela reînnoarea lui. Și, umoristici cum sânt din fire, Vienezii imediat au găsit vorba potrivită pentru ministrul-president cel sur, arătând la el cu degetul: „Schaus das graue Banvieh!“ — Uite dobito-ul cu păr cenușiu. O țir' rustică, nu-i vorba; dar' oare el nu e țărănos din fire și prin educație? Prin urmare?

Mai nou.

Disolvarea camerei.

Ieri a ținut camera deputaților din Pesta prima ședință după ferii. La sfârșitul ședinței deputatul independist Szederkényi a interelat pe ministrul, president. dacă nu e aplicat a spune, când se va disolva camera și care este programul ei de lucru pe restul sesiunii? Bánffy n'a fost de față la interelare, poate anume, ca să nu trebe să răspundă imediat.

SERVICIUL TELEGRAFIC

„TRIBUNEI“.

Salzburg, 4 Septembrie n. Congresului catolicilor austriaci ce se ține de câteva zile aci, a fost prezentat un Memorand al episcopatului cisleithan și elaborat de către arhiepiscopul din Praga, contele Schönborn. Memorandul e un op întins, desfășurând o seamă de principii privitoare la toate ramurile și direcțiunile religioase, politice și economice; între altele conține și următoarele puncte: restabilirea școlii confessionale, pășire energică împotriva tuturor tendențelor îndreptate întru restrângerea autorității coronoiei, menținându-se sus și tare unitatea monarhiei; respectarea autonomiei teritoriale a țărilor; egala îndreptăre a tuturor popoarelor Austriei.

Pola, 4 Septembrie n. Corabia „Hum“ a primit ieri ordin telegrafic dela ministerul marinei din Viena, de a fi gata să pornească în ori-ce moment spre Constantinopol. Pe semne va pleca azi.

Berlin, 4 Septembrie n. Corespondentul din Constantinopol al lui *Vossische Zeitung* vestește, că la Poartă s'a cerut intrarea în apele Cornului-de-aur a unei corăbii italiene, unei rusești, a două corăbii englezești de cel mai gros calibr. Afară din Bosfor, dar' în mijlocita apropiere a orașului vor lua poziție cinci corăbii de războiu rusești.

Același corespondent telegrafează, că dintre supușii străini în ultimele măceluri au perit: 2 Austriaci, 1 Francez, 3 Italieni și 40 Greci.

Berlin, 4 Septembrie n. *Berliner Tagblatt* scrie, că cea mai nouă acțiune a puterilor asupra Turciei n'a purces nici dela Rusia, nici dela Austro-Ungaria, ci inițiativa a fost luată de către Germania, și anume în sensul, că în actuala situație a Europei, puterile nu se mai pot mulțumi cu așa zise garanții, ci mai bine Turcia va trebui să facă atari pași, cari vor convinge puterile de vitalitatea ei.

Belgrad 4 Septembrie n. *Male Novine* vestește, că în cercurile înalte se asigură, că regele Alexandru se va logodi în curând cu o fiică a marelui duce Vladimir al Rusiei.

Londra, 4 Septembrie n. *Times* anunță din Canea, că deputații creștini s'au declarat mulțumiți cu concesiunile exonerate de către ambasadori pentru Creta și au trimis soli la răsculați spre ai îndupleca să primească hotărârile puterilor și a faceta ori-ce vrășmășie.

București, 4 Septembrie. Știrile din Bitolia spun, că autoritățile turcești au interzis lui Apostol Margarit ori-ce amestec în afacerile școalelor macedonene.

Constantinopol, 3 Septembrie n. Lucrurile s'au îndreptat oare-cum spre bine, dar' tot încă deșteaptă temeri și îngrijiri, mai ales în urma proclameții adresate ambasadorilor de către comitetul armenesc *Dağnak Tutinu*, comitet al cărui șederea și organizația este cu desăvârșire necunoscută.

În această proclamație comitetul înșiră pretensiunile Armenilor în 12 puncte în care se zice între altele: „Nu mai putem răbda; timpul jocului diplomatic a trecut; sângele vărsat a 100.000 martiri ne dă dreptul, a cere libertatea. Deplângem victimele, dar' față cu nefericirea generală, doliul singuraticilor n're sens. Vom muri, bine! o știm, dar' dorul de revoluție, care a pătrun în măduva oaselor națiunii armenesti va forma pentru tronul sultanesc o amenințare fără preget, până- ce nu ne vom dobândi drepturile noastre omenești, până- ce va trăi măcar un singur Armean“.

La

Abonament lunar

pentru Septembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“

Bibliografie.

Cartea durerii.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu:

„Cartea durerii“ de Emil Bougaud, episcop francez, tradusă de Iacob Afan Nicolescu. Cartea aceasta ca formă e un volum de 174 pagine elegant și de o frumseță rară la cărțile noastre, ear' ca cuprins e o lectură plăcută și folositoare.

Excelența Sa Metropolitul Mihali a recomandat această carte clerului și poporului printr'un special circular, în care zice următoarele:

„Acest opșor cuprinde un ciclu de meditațiuni creștine, morale și religioase, din cari se vede puterea religiei creștine, care mângăie sufletul omului în năcăzuri și suferințe, turnând peste el balsam vindecător.“

„Cetindu-o cu atențiune, ori-și-ce creștin se va convinge, că de puternic este Dumnezeu în mângăierea muribunzilor și cât de sublimă e religiunea creștină în suferințele mari ale sufletului“.

Căldărul zilei.

5 Sept. n. 1896.

Julian: Macenul Eutichiu.
Gregorian: Laurențiu.
Soarele: răsare 5.30, apune 6.30 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 4 Septembrie n. 8 ore dimineața.

Presiune atmosf. în mm. (Mediul lunar 725.4)	Diferența din prezintă	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
726.7	+ 0.4	+14.1	26.1+11.0	W

Din țeară 2 Sept. n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiune atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	țaria
Budapesta	763	— 11.6	—	—
Sătebar	765	— 16.4	VN	2
Cluj	761	— 1.4	V	1
Brașova	762	— 14.4	V	3
Așod	764	— 16.5	V	2
Pandora	762	— 15.7	—	—

Sosiți în Sibiu.

În 4 Septembrie n. 1896.

Hotel „Imperatul Romanilor“. Székely și Preisch, ingineri din Săiște. N. Podar, notar din Zernesti. V. Scholentz, anteprenordin Verona. I. Laszlo și Dr. Akoncz, advocați din Cluj. P. Truta din Arad, M. Papp din Nyulás, proprietari. Schram, locotenent din Pola. H. Olitz și H. Seidner din Budapesta, sublocotenenți. A. Nagy și doamna Patita din Alba-Iulia, doamna Elekes și doamna Laszlo din Uioara, Reman din Craiova, d-na Lipanese din Slatina, Fratosițianu, Vasile și Vasilescu din Rimnic, Garbea din Riu-Vadului și d-na Rozehnal din Petroșeni, și ți privatieri. E. Linke din Lipsca, Schneider și Weiss din Cluj și M. Farkas din M. Ogorheiu, toți comercianți.

Hotel „Neurivier“. S. Schneller, profesor de universitate și L. Szelszeghy, oficial din Cluj. Schwarz și Berger, mguțori da bucate din Seghedin. A. Köder și E. Köder din Arad, G. Saitz din Galgo, toți privatieri. Popovici, neguțori de vite din București. M. Maxel, I. Maier și Schneider din Viena, C. Krieg din Budapesta, toți voiajori.

Hotel „Melter“. R. Todea cu familia, învățator din A-Iulia. Ianko, preot din Mercurea. Avram, student din Blaj. Paladın cu fratele, studenți din Câmpina. V. Paul din Brașov și I. Mathe din Cârta, neguțori. D-na Kuberly cu fiica și d-na Kuley cu fiica, privatieri din Albac.

Hotel „Habermann“. N. Mohan, notar din Săsaș.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 2 Sept. n. 1896.

Săminte	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Băntănesc nou	77	6.85	6.95	78
Grâu dela Tisa	77	—	—	78
Grâu „Pesta“	77	—	—	78
Grâu de Alba-Reg.	77	7.05	7.05	7.10
„Bacica“	77	7.05	7.15	7.20
Grâu ung. de Nord	77	—	—	78

Săminte, vechi ori noue	Solul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcără		70—72	6.20	6.30
Orz	de nutreț	60—62	4.20	4.30
	de vinare	62—64	5.20	5.30
	de bere	54—56	6.0	6.70
Ovăz		58—60	5.50	5.70
Ovăz (geras)	băntă		3.80	3.90
	de astăzi	75	8.70	8.75
Orz			10	10.70

Grâu	Sept.-Oct.	6.95	6.97
Cucuruz	Mart.-Apr.	7.23	7.25
Ovăz	Main.-Iun.	4.	4.02
	Iulie-Aug.	5.62	5.64
	Mart.-Apr.	5.82	5.84
	Oct.	5.82	5.84

Produse din țară	Stocul	Prețul
dela	până	
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—
Oleu de rap.	roșie	—
Uns. de porc	dela Pesta	50.50
Sălină	dela țeară	—
Sălină	sfântă	48
Sălină	sfântă	48.50
Lăptar	alcan, nou	12.50
Miere	băntănesc	13.60
Ocară	galbina străcută de Rosenau	—

Spirit	Bani	Marfa
Brut, pentru rafinare	15.	15.25
Rafinat, pentru comercianți mari	52.	52.50
Brut,	50.25	50.75
Obs.: Foile budapestane nici în sept. aceasta n'au adus prețurile spiritului.		

Cursul pieții din Sibiu.

Din 4 Sept. n. 1896.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.45	vând. 9.50
Lire turcești	—	10.50	—
Imperiali	—	9.60	—
Ruble rusești 100 a	—	121.25	—
Galbeni	—	5.60	—
Napoleon-d'ori	—	9.47	—
„ (rusești)	—	9.45	—

Bursa de Budapesta.

Din 2 Septembrie n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	122.50
„ „ val. cor. 4%	98.75
Imprumutul câilor ferate ung.	121.75
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	104.—
Bonuri rurale ung.	97.—
„ croate-slavone	97.—
Obligațiunile desp. regalilor	100.10
Imprumut cu premiu ung.	152.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	139.50
Renta de hârtie austriacă	100.50
„ de argint austriacă	100.75
„ de aur austriacă	120.25
Losurile austriace din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1015.—
„ de credit ung.	—
„ „ „ austr.	—
Scrieri fondiare ale institutului de credit și economii „Albina“	100.75
Argintul	—
Galbeni imperatești	5.62
Napoleon-d'ori	9.48
Mărci 100 imp. germane	58.60
Londra 10 Livres sterlingi	119.55

Bursa de Viena.

Din 2 Septembrie n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	122.85

[2040] 1—1

Direcțiunea băncii generale de asigurare „Transilvania“.

Cartea costă **80 cr.** (cu porto postal **90 cr.**, recomandată **1 fl.**) și se poate cumpăra dela

a 21. rdsz. 9382. hrsz. 2 frt 40 kr.
A székesszori 625. sztykvbén foglalt ingatlanok $\frac{1}{3}$ -mad részének kikiáltási ára a következő:

Muntean,
kir. aljbiró.

A diagram of a horizontal strip, possibly representing a film strip or a section of a material. It features a wavy line running horizontally across the center. At each end of the strip, there is a small circular element, possibly a reel or a connector. The strip is bounded by two vertical lines, one on the left and one on the right.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE
EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

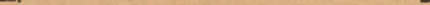
IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DAIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de

către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apsa printr'un circular special.

Le "Mineraleff" asociate pe actiuni la Sibiu

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu
se află de vânzare, cu prețul de **20 cr.** broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Pece de drept a dualismului

baza de drept a dualismului

Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apă-

rută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

Preturi modeste.

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.